

Téma hodiny: Životné prostredie rastlín

Ročník:	druhý
Tematický celok:	Spoznávame rastliny
Čas:	45 min.
Výkonový štandard:	Žiak vie uviesť päť príkladov rôznych prostredí a k nim príklady rastlín v nich žijúcich. Vie, aké sú životné prejavy rastlín, aká je rôznorodosť ich životných podmienok a prispôsobovanie sa prostrediu. Žiak dokáže vysvetliť na príkladoch, ako sa rastliny prispôsobujú svojim tvarom a spôsobom života podmienkam, v ktorých žijú. Žiak vie vysvetliť, ako sú rastliny závislé od neživého prostredia.
Obsahový štandard:	Rôznorodosť životných podmienok rastlín Prispôsobovanie sa prostrediu.
Ciele:	- Zlepšiť správanie žiakov voči životnému prostrediu, podnietiť šetrnejšie správanie žiakov voči klíme.- Podporovať aktívny prístup k tvorbe a ochrane životného prostredia prostredníctvom praktickej výučby.- Posilňovať pocit zodpovednosti vo vzťahu k ochrane životného prostredia, zdravému životnému štýlu a k vnímaniu estetických hodnôt prostredia.- Vysvetliť na príkladoch, ako sa rastliny prispôsobujú svojim tvarom a spôsobom života podmienkam, v ktorých žijú.- Zdôvodniť, ako sú rastliny závislé od neživého prostredia.- Uviesť päť príkladov rôznych prostredí a k nim príklady rastlín v nich žijúcich.- Zdôvodniť, argumentovať svoje zistenia.
Pomôcky:	❖ Príloha č.1: Kartačky s obrázkami❖ Príloha č.2: Kartačky s hádankami❖ Príloha č.3: Pracovný list❖ Príloha č.4: Text rozprávky❖ Písacie potreby, zošit, klobúk, učebnica, plastový pohár, hlina, semienko hrášku.

Poznámky:

Vyučovanie bude prebiehať na školskom dvore.
Ak by zostala časová rezerva, deti si môžu zasadiť do plastového pohárka semienko hrášku, dať si ho do triedy do kútika živej prírody a nasledujúce dni sa oň starať. Pozorovať proces klíčenia, rastu.

Proces vyučovacej hodiny:

- **Organizačná časť** (kontrola prítomnosti žiakov, presun na školský dvor)
- **Motivačná časť** (vzbudenie záujmu u žiakov o nové učivo formou rozprávky)
- **Expozícia nového učiva** (vysvetlenie učiva, priradovanie rastlín do správneho prostredia)
- **Fixácia učiva** (upevnenie učiva formou hádaniek)
- **Záverečná časť** (slovné zhodnotenie VH učiteľom, zadanie domácej úlohy)

ORGANIZAČNÁ ČASŤ (cca 5 minút)

- Kontrola prítomnosti žiakov,
- presun do školského areálu na začiatku vyučovacej hodiny.

ÚVOD DO VYUČOVACEJ HODINY/MOTIVÁCIA (10 minút)

Vyučujúci vzbudí záujem žiakov čítaním rozprávky o púpavách (vid príloha č.4) Je to príbeh, v ktorom vystupujú Danielko a Jasmínka. Sú to postavičky, ktoré, sprevádzajú deti cestovaním po krajine Prvouka pre druhákov počas celého roka. Po prečítaní príbehu sa vyučujúci pýta:

- Aké rastliny boli spomenuté v rozprávke?
- V akých prostrediach rásť?
- Páčilo sa ti správanie tulipána, ruže a fialiek? Prečo?
- Ako by ste sa zachovali vy?
- V akých rôznych prostrediach môžu rastliny žiť?
- Čo potrebujú rastliny k životu?
- Povedz príklad na iné životné prostredia rastlín, ktoré neboli v príbehu spomenuté.

EXPOZÍCIA NOVÉHO UČIVA (interaktívne učenie) 20 minút

Najprv sa učiteľ so žiakmi prejde po parku so zeleňou a pýta sa ich, ktoré rastliny, kvety alebo stromy poznajú.

- Pomenuj rastliny v parku, ktoré poznáš.
- Prečo ich sadíme? Na čo slúžia? Ako sa o ne staráme?
- Na čo slúži vodná nádrž?
- V našej škole sa používa pitná alebo úžitková voda?
- Na čo sa používa úžitková voda v našej škole?
- Používate aj vy doma úžitkovú vodu? Načo? Ako ju získavate?
- Prečo je vhodné používať úžitkovú vodu?)

(Učiteľ navodzuje pozitívny vzťah k prírode, k jej ochrane, k starostlivosti o ňu, k šetreniu pitnej vody využitím dažďovej vody na závlahu...).

AKTIVITA 1: Prirad' rastlinu k správnemu prostrediu

Ciel' hodiny: Zistiť, či deti poznajú názvy rastlín. Podľa čoho priradujú rastliny k vhodnému prostrediu, ako pracujú v skupinách. Osvojiť si vedomosti o rastlinách a ich životných prostrediach. Zistiť, aké rastliny a stromy žiaci poznajú. **Podporovať** aktívny prístup k tvorbe a ochrane životného prostredia prostredníctvom praktickej výučby. **Posilňovať** pocit zodpovednosti vo vzťahu k ochrane životného prostredia, zdravému životnému štýlu a k vnímaniu estetických hodnôt prostredia.

Vyučovacie formy a metódy: skupinová, frontálna, zážitkové vyučovanie, pozorovanie.

Vyučovacie prostriedky a pomôcky: obrázky rastlín, prostredí.

- Učiteľ porozkladá po zemi farebné papiere so slovami **na lúke, na poli, na vode, pri vode, v lese, na skalách**.
- Žiaci si vyberú obrázky s rastlinami, ktoré sú otočené tak, aby ich nevideli, teda naopak.
- Priradujú obrázky k vhodným životným prostrediam.
- Žiaci, ktorí si nie sú istí svojím rozhodnutím sa môžu poradiť s ostatnými.
- Učiteľ pozoruje, usmerňuje, navádza, napomáha.
- Po skončení aktivity každý žiak zdôvodní svoje rozhodnutie.
- Učiteľ spolu so žiakmi zhrnie poznatky o získaných o rastlinách a ich životných prostrediach na základe ich zistení.

AKTIVITA 2: Uhádni hádanku

Ciel' hodiny : Upevniť a zopakovať poznatky o rastlinách a ich životných prostrediach.

Vyučovacie formy a metódy: : frontálna, zážitkové vyučovanie, kooperatívna metóda.

Vyučovacie prostriedky a pomôcky: obrázky rastlín, papieriky s textom hádaniek, klobúk.

- Žiaci si losujú z klobúka papieriky s hádankami a obrázkami rastlín.
- Žiak, ktorý si vylosuje text hádanky, ho prečíta nahlas, žiak, ktorý má obrázok sa k nemu postaví. Ostatní vyhodnotia, či je hádanka uhádnutá správne, poprípade povedia správnu odpoveď. Podľa času môžu žiaci sami tvoriť hádanky.

UPEVNENIE POZNATKOV (cca 5 minút)

- Učiteľ vedie rozhovor zameraný na zopakovanie a upevnenie učiva.
- Aké životné prostredia rastlín poznáme?
- Vymenuj rastliny, ktoré žijú vo vode, na lúke, v lese...žiaci si pri tom pomáhajú obrázkami rastlín, ktoré majú stále k dispozícii.
- Jeden žiak potom prečíta krátky text z učebnice Prvouka pre druhákov str. 73.

- REFLEXIA (cc 5 minút)

- **Reflexia na hodinu:** Žiaci si sadnú do kruhu. Vyučujúci môže klásť otázky, pritom hádže plyšovú hračku macka Uška žiakovi, ktorého sa práve pýta.
- Ako si sa cítil dnes na hodine?

Norway
grants

- Ako sa ti páčili aktivity? Ktorá bola zábavnejšia? Ktorá bola ťažká?
- Bolo pre teba učivo zrozumiteľné?
- Čo môžeš urobiť ty, aby si chránil prírodu, šetril vodou?
- Učiteľ na záver kladne ohodnotí prácu žiakov, vyzdvihne pozitíva, avšak taktne upozorní aj na nedostatky, ak sa vyskytli.

DOMÁCA ÚLOHA (Ak je potrebné...)

Vypracovať pracovný list, príloha č. 3.
Doniesť plastový pohár s hlinou a semienko hrášku.

POUŽITÁ LITERATÚRA:

DOBIŠOVÁ ADAME, R., KOVÁČIKOVÁ, O. 2016. Prvouka pre druhákov. Bratislava: AITEC s. r. o. ISBN 978-80-8146-124-8

Elektronické zdroje a obrázky

www.beruska8.cz

www.gify.nou.cz

www.zborovna.sk

Príloha č.1: Obrázky rastlín

Príloha č.2: Kartičky s hádankami

Príloha č.3: PL – domáca úloha

Príloha č.4: Text rozprávky

Príloha č.1

Vo vode, na poli, na lúke

Pri vode

V lese

Na skalách

Na lúke

Na poli

Vo vode

**Ako malé slnká svietia,
potom ako padák letia.
A tam, kde si v tráve sadnú,
na rok farbu slnku kradnú.**

Púpavy

**Nožičkami v snehu stojí, slniečka sa trochu
bojí. Bielu hlávku nežne skláňa, novú jar
k nám privoláva.**

Snežienka

**Fialová hlavička, malá drobná nožička.
Voňavkou sa kráska malá, asi často
polievala. Fialka**

**Kto si spieva v našej stráni
Každé ráno na svitaní?
To zvončekmi cinlilinká
malá biela ...**

Konvalinka

Žlté hniezda plné kvetov, ofukuje jarný vietor. Do každého kališka nakukuje včelička.

Prvosienka

Biele, modré aj ružové kvety hladká vetra van.

Čo to vonia? Agát? Baza? Rozkvitnutý.....

Orgován

Chodí slnko po priekope, vyhádza sneh, na zem klope.

A v jej hrudkách lúčmi tká, malé žlté slniečka.

Podbeľ

Každý nad jej krásou vzdychá, pekná je no občas pichá.

Dám si pozor trošičku, poteším ňou mamičku.

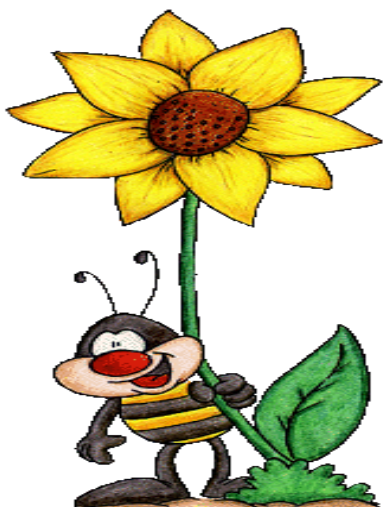
Ruža

**V potoku si nohy močí, dvíha z vody žlté
oči. Pod lesklými listami žabka drieme od
jari.**

Záružlie

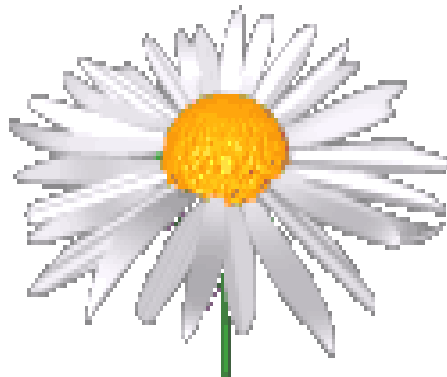
**V záhradke na hriadke pri plote stojí a za
slnkom sa obzerá.**

Slnečnica

**Žlté srdce, biely vlas,
vojde do nej sedem krás.
Čo je to?**

Sedmokráska

**Rastie v žite modrý kvietok, okvetie st'a
korunka. Je to zvonček, nevädza, či stračia
nôžka drobunká?**

Nevädza

**Nežné kvietky žlté, biele,
z jari kvitnú, z cibúľ rašia.
Čo to trhá mamka naša?
Prvosienky, čo to našla?**

Narcis

**Na vode, sťa takí králi,
s vlnkami sa zabávali.
Snehobiela farba pekná
krášli plavúne, či ...?**

Lekná

Rastliny sú živé. Prejavmi života rastlín je to, že dokážu rásť, počas rastu sa menia - vyvíjajú sa, dýchajú, tvoria semená, z ktorých je možné vypestovať, nové rastliny - rozmnožujú sa, prijímajú vodu a živiny. Žijú v rôznych prostrediach.

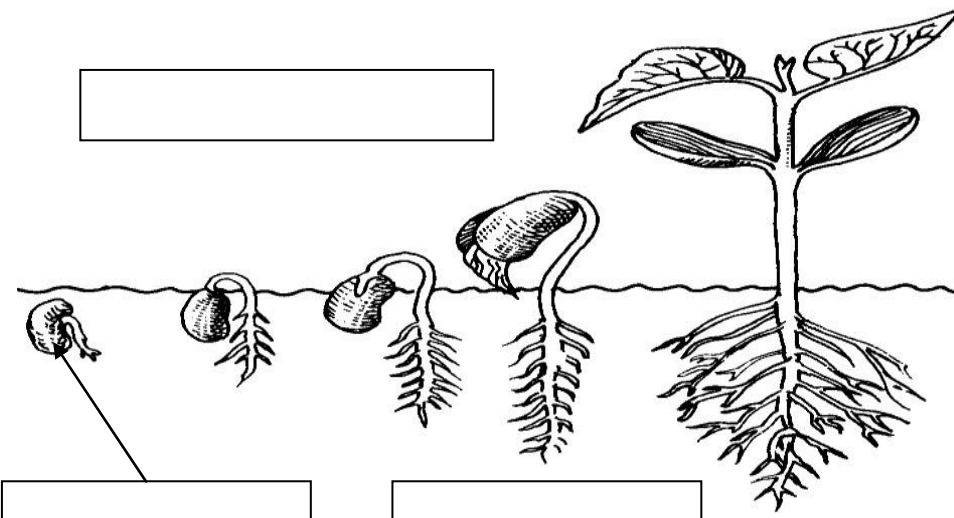
1. Vyfarbite okienka, ktoré vyjadrujú to, že rastlina žije.

dýcha
 smeje sa
 rozmnožuje sa
 prijíma živiny

spieva
 rastie
 pohybuje sa
 prijíma vodu

1. Pozorujte obrázky, ktoré znázorňujú prejavy života rastliny. Do okienok napíš, čo sa deje n obrázku.

3. Porovnajzte prejavy života rastlín s prejavmi života živočíchov. Vyfarbi správneho smajlíka.

Znaky života		
Dýcha	☐ ☐	☐ ☐
Prijíma živiny	☐ ☐	☐ ☐
Prijíma vodu	☐ ☐	☐ ☐
Rozmnožuje sa	☐ ☐	☐ ☐
Pohybuje sa	☐ ☐	☐ ☐
Rastie	☐ ☐	☐ ☐

4. Nakreslite kvet, ktorý máte doma. Pomenuj ho.

ROZPRÁVKA O PÚPAVE

Danielko a Jasmínka sa vybrali na výlet do neďalekého lesa. Cesta im rýchlo ubiehala. Prešli popri **záhradách** s krásnymi kvetmi. Ako prvý zbadali tulipán. Jasmínka sa ho opýtala:“

- O čom snívaš tulipán?

Tulipán, bez rozmýšľania odpovedal:

- Chcel by som rásť v kvetinovom sade starovekého hradu pokrytého smaragdovou trávou. Záhradníci by sa o mňa starali. Princezná by každý deň obdivovala moju krásu.

Z jeho odpovede zostala Jasmínka prekvapená. Pobrli sa však ďalej. Čoskoro **pri ceste** uvideli poľnú ružu. Jasmínka sa jej opäť prihovarila:

- Ty si môj obľúbený kvet, ružička? Mohla by si rásť v mojej záhrade.

- Som veľmi krehká a jemná, nemôžem rásť kdekoľvek. Potrebujem veľmi dobrú starostlivosť. Na hrade by mi bolo oveľa lepšie.

Odpoveď Jasmínku opäť zarazila. Išli teda ďalej, až prišli **na kraj lesa**, ktorý bol pokrytý fialovým kobercom.

- Ste naozaj krásne, fialky? – vykrikla Jasmínka od prekvapenia. Pozerala sa s obdivom na malé elegantné kvety. Tiež by som vás rada videla v našej záhrade.

- Nie, my nemáme rády pozornosť. Tu je nám dobre na okraji lesa, kde sme ukryté pred zvedavým okom. Prúd vody nás zavlažuje, mocné stromy chránia pred horúcim slnkom, ktoré môže poškodiť našu sýtu fialovú farbu.

Jasmínka zosmutnela a rozbehla sa **na lúku** posiatu žltými púpavami. Tie jej hneď zlepšili náladu. V slniečku vyzerali ako zlatý koberec. - Aké ste krásne, púpavy! Zvolala.

- Ďakujeme za tvoje milé slová.

- Radi rastieme všade, kde sú deti. Milujeme počúvať ich hlučné hry, milujeme sledovať, ako bežia do školy, ako sa hrajú, šantia... Môžeme rásť kdekoľvek, pri cestách, v záhradách, na lúkach, aj mestských parkoch. Teší nás, že prinášame radosť všetkým.

Jasmínka sa usmiala a povedala: - Vy budete moje najobľúbenejšie kvety!

A teraz budete kvitnúť všade od začiatku jari až do jesene.

Odvtedy púpavy kvitnú na rôznych miestach a robia všetkým radosť. Jasmínka ich má plnú záhradu. Dokonca má z nich aj úžitok celá rodina. Varia výborný liečivý čaj s medom z púpav.